

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Napitnica grofa Goëssa.

Te dni se je mudil v Trstu pruski princ Adalbert. Sprejet je bil od strani oficijalnih krogov z veliko slovesnostjo in obsipali so ga s čaščenjem kar je bilo mogoče. Skoro bi rekli, da se je pred pruskim princem vse valjalo v prahu, samo laško meščanstvo in slovensko prebivalstvo ne, prvo, ker se je čutilo provocirano, drugo, ker je bilo po stari tradiciji prezirano. To pôt preziranje ni nikogar bolelo.

Pri slavnostnem dinéju, ki ga je pruskemu princu na čast priredil tržaški namestnik grof Goëss, pa so bile izrečene besede, ki napravljajo utis, kakor da je bilo vse čaščenje princa le formalnost in katere so v zvezi z drugimi dogodkami v zadnjem času nekaka signatura razmerja med Avstrijo in Nemčijo.

Običaj je, da se oficijalne napitnice drže samo mejá uljudnosti, da se tuji gostje formalno pozdravijo. Tržaški namestnik pa je imel pri tem banketu političen govor eminentne važnosti, govor na adresu Nemčije in vseh tistih, ki grade njej most do Adrije.

Namestnik grof Goëss je v tem govoru opozarjal člana pruske cesarke hiše na velikanski pomen, ki ga ima Trst za Avstrijo. Kakor so avstrijski vladarji v preteklih stoletjih stremili na to, da dobe Trst, da pridejo do morja, tako je tudi ohranitev Trsta iz političnih in gospodarskih razlogov za sedanost in bodočnost Avstrije življenjskega pomena; monarhija je že premagala različne notranje in zunanje težave glede ohranitve Trsta in smatra to posest kot zagotovljeno. To, kar so severoavstrijske kronovine za nemške pristane, to postanejo lahko tudi južnonemške države za Trst, tudi se v Trstu lahko razvije cvetoča nemška kolonija kot važen element v trgovini, a če pride princ Adalbert še kdaj v Trst, videl ga bo zopet kot avstrijski emporij.

Tako je na vse strani namigaval namestnik grof Goëss in reči se mora,

da je bilo to namigavanje jako razumljivo, ako se količkaj pomisli, kake aspiracije ima Nemčija glede Trsta, kako se približuje Trstu, ker vodi od tod najkrajša pot doli v Malo Azijo, na katere gospodarsko osvojenje dela sistematično in z velikim naporom.

Namestnikove besede se čitajo kakor nekako posvarilo Nemčije in zaslužijo z ozirom na okolnosti, v katerih so bile izrečene, vso pozornost, kajti to je docela neverjetno, da bi bil načelnik lokalne politične uprave primorske, ki ni imel nikdar zveze z diplomacijo, proti vsi tradiciji na svojo roko ubral strune mednarodne politike. Namestnik grof Goëss je gotovo govoril v porazumljenju z dunajsko vlado in to daje njegovim besedam še večji pomen.

Nestrpnost.

Iz Velike Loke, 20. januarja.

Naš sosed, major Marko pl. Trbuhovič, sobojevnik Jelačičev, je umrl. Kmetje so ga radi imeli. Bil je nad 30 let lastnik večje kmetije, bil prijazen, postrežljiv in radodaren. Rojen Hrvat, ostal je zvest Slovan in je tudi sedaj, ko je imel že 82 let, gorel navdušenja za slovansko stvar.

Major Trbuhovič je bil pravoslavne vere, ali vzlic temu so on, njegova gospa in sinovi obiskovali katoliško cerkev. Major Trbuhovič je izpolnjeval tudi vse dolžnosti, ki jih ima posestnik napram katoliškim cerkvam v sosesčini, dasi k temu po zakonu ni bil primoran.

Familija in sosedje so prosili župnika v Št. Lovrencu, da se zvonijo, ko odnese truplo pokojnega majorja iz graščine na kolodvor, od koder se odpelje v Zagreb. Vprašalo se je škofa. Škof, oziroma ordinariat ni dovolil zvonjenja. Zvoniti se sme samo katoličanom. Župan v Veliki Loki, g. Gliha je pa odredil, da se bo pri podružnici v Veliki Loki zvonilo, in zvonilo se je vzlic škofovi prepovedi. Veliko ljudi je spremilo g. Marka na kolodvor. Navzoči so bili pri tem vsi njegovi sosedje

in prišlo je dosti prijateljev iz drugih krajev. Iz Trebnjega tudi požarni brambovci. Zvonovi iz bližnje podružnice pa so mu peli zadnje slovo. Katoliškega duhovnika ni bilo nikjer videti.

Kako ste vendar nestrpljivi, škof Anton Bonaventura! Res je, da smo katoličani od nekdaj bili prijenljivi napram naši duhovščini tudi glede oskrbovanja cerkvenega imetja. Katoliški duhovnik je vedno vedel vernike odvrčati od sooskrbovanja tega premoženja in je sploh za to skrbel, da se narodi niso vežbali v točen računstvu pri oskrbovanju lastnega premoženja. Katoliški duhovnik ni sam nikoli poznal reda v premoženskih stvareh. To svedoči zgodovina vsega srednjega veka. Le kjer je imel on kaj zahtevati, zapisal je točno. Zaradi teh neredov v oskrbovanju cerkvenega premoženja, tudi oskrbovanja pokopališč, so se tudi na Slovenskem hudi boji vojskovali. V protestantovski dobi so se ti boji včasih na pokopališčih z noži izbojevali. Protestantje so tudi v vseh deželah, kjer so obstali, odvezli pastorem oskrbovanje cerkvenega premoženja ter se voli pri njih poseben odbor za to. Iz tega marsikateri gospodarski zgodovinar izvaja natančnost protestantovskih narodov pri oskrbovanju lastnega in tujega premoženja ter tudi lastnost, da se znajo sami vladati. Pri oskrbi cerkvenega premoženja se je začelo in to se je preneslo tudi v drugo življenje. Katoliški duhovnik je bil temu vedno nasproten. Danes bi rabili to lastnost ljudstva, ko je treba tudi kmetom sodelovati pri oskrbovanju posojilnic in kmetijskih zadrug. Katoliškemu duhovniku je pa tudi danes prav, da te lastnosti ni; lahko on sam vse opravi, kakor pri oskrbovanju cerkvenega premoženja, in škode pri tem gotovo ne trpi.

Župan g. Gliha je na škofovo prepoved dejal: zvonove smo mi kmetje kupili, mežnarja mi kmetje plačujemo in zato se bo zvonilo našim ljudem brez razločka veroizpovedanja. Vsi sosedje so mu pritrdili. In zvonilo se je! Želeti bi bilo, da bi bil ta slučaj možatega župana po-

vod, da pride pri nas vprašanje oskrbovanja cerkvenega premoženja na razgovor in tudi v parlamentih dežel in države. Sploh je neumnost, da oskrbuje cerkveno premoženje duhovnik sam, kajti sodelovanje vernikov jemati, ker si cerkmeštre izbere duhovnik in morajo isti prikimavati, kar duhovnik hoče. Povsod se ravnao zdaj v drugem življenju tako, da isti, ki plačuje, tudi pri oskrbovanju dotičnega premoženja odločuje. Tako bodi tudi pri oskrbovanju cerkvenega premoženja. Zahtevatvi je pa to tudi iz ozirov na mir. — Zdaj se ne more več, kakor v davno minulih časih, nestrpno zahtevati, da se drugoverec kje za plotom pokoplje. Ta ost je duhovnikom vsakega veroizpovedanja odzveta. Beseda »krivoverec« se izgublja tudi iz besednjaka v razvojih zaostalih narodov. Danes pride na to, kako je človek živel in tudi slovenski narod izkazuje drugovercu-poštenjaku na zadnji poti vso čast, kakor bratu katoličanu. Le tuintam se še da kako neumno tercijalstvo nahujskati k nestrpnosti. Katoliški duhovnik bi rad še hujskal, kakor slučaj pl. Trbuhoviča kaže. Izbudila je prepoved zvonjenja, — to si naj škof Anton Bonaventura za zrcalo utakne, — veliko nejevoljo mej vsem občinstvom in župan v Veliki Loki je škofu odgovoril, kar je bila ljudska volja. Na tem kraju je to šlo brez drugih posledic. Župnika ni bilo. Poznal je Ločane. Ali kak fanatik bi bil kaj zakuril. Na pokopališčih se bo enkrat kaj užgalo, kakor se je v protestantovskih in tudi že poznejših časih. Občinskim odborom je svetovati, da pri napravi novih pokopališč dobijo oskrbovanje istih občinski odbori v roke. Nič zdajšnjega človeka ne ujezi toliko, kakor kaka surovost proti otrokom ali mrličem. In pri nas vodi nekatere elemente še naj-neumnejša nestrpnost. Kar divje obračajo oči, ako kaj slišijo o češčenju človeka, ki je bil drugoverec in bodi tudi od mladih nog.

LISTEK.

Slovensko gledališče.

„Devica Orleanska“.

Spisal Frid. Schiller.

Zopet Schiller na odru! Marsikdo si je želel že davno videti na odru »Devico Orleansko« in čuti zopet enkrat retorske peterjambe ter se naslajati ob Schillerjevih markantnih zgodovinskih značajih. Zato smo veseli hiteli k tej predstavi; saj tiči v teh oficijalno »klasičnih« dramah toliko globoke filozofije, lepe poetične dikcije in pristnega idealizma, ki nam tu nadomešča vso moderno tehniko, lahko moderno dikcijo in sujet. Ta drama nam je pač odsvit tistih idealnih časov za Schillerja, Goetheja, Grillparzerja i. dr. Zgodovine se moderní ogibljuje na vseh poljih leposlovja, saj to se ne strinja z njihovim stremljenjem. Zato ne smemo presojati Schillerjevih dram z današnjega stališča. Čitati Schillerjeve drame — ni vsakomur posebna slast — a videti jih sem in tja na odru tudi sedaj, mora biti vsakemu izobražencu potreba. Devica Orleanska, Jeanne d'Arc ostane pač vedno predmet zgodovinskih raziskavanj kot jedna izmed tistih svetovno zgodovinskih

prikaznij, ki stoje kot neomajni, svetli stebri v povestnici trpečega človeštva in njegove tragikomedije — veliki v svojem hotenju, še večji v dejanjih in največji v svojem — trpljenju. Znanstveno obdelovanje te zgodovinske materije je bilo še le mogoče, odkar je Jules Quicherat objavil svoja raziskavanja. Zgodovino te čudezne deklice smo že brali v listku »Naroda«. Precej razlike je med Schillerjevo dramo in zgodovinskimi fakti. Na odru, žal, ne vidimo nič tiste žalostne in ostudne srednjeveške katoliške inkvizicije, ki je naj-sramotnejša in najžalostnejša epizoda v zgodovini device Orleanske. Schillerjeva Jeanne ne umrje na gromadi strašne, nasilne smrti, ampak iz pesniških ozirov in radi dramatičnega efekta izdihne svojo dušo kot zmagovalka v zmagovalnem francoskem taboru, obdana z gloriolo velike narodnostne ideje in poezije, ki preveva vso to lepo dramo.

Divno je znal Schiller združiti romantičnost in realizem, da je vpletel v dramo poleg zgodovinskih bojov zmagovalno, a mistično ljubezen, ki premaga tudi nenavadno, nenaravno bitje Ivano. Ljubezen, vzvišena in kristalno čista, a vendar omadeževalna za božjo Ivanko, je v drami tragična krivda, ki rodi tragedijo. Nenaravna, a dramatično zanimiva in ve-

lefeftna je ta duševna borba med Ivanino človeško naravo in vzvišeno njeno misijo, in višek tragike leži v prizoru, ko se Ivana izneverja Materi Božji in se oklene Lionella. Kakor svetnica mučenica stoji tu Ivana, nebo in zemlja se borita zanjo, a končno zmaga nebo in sprejme mrtvo čisto devico.

Vse drugače je naslikal Ivano največji cinik Voltaire v svoji komično-epični travestiji »Pucelle«. Z neusmiljenim cinizmom parodira ta mojster satire devico Orleansko in delo Voltaireja zveni kakor blasfemija ... A Voltaire je hotel ustvariti pred vsem bakbanalno satiro na celo srednjeveštvo.

Tudi Shakespeare se je lotil te zgodovinske materije. Ta veliki patriot in genij, vzvišen nad vse veke, bil je vendarle sin svojega časa in je v svoji drami »Henrik VI.« — neobjektiven ter je naslikal Ivano kot prešestnico, čarovnico. Nakupičil je brez kritične sodbe v svojo dramo najostudnejša natolcevanja svojega časa o tej mučenici, ki so bila izrodek nacionalnega sovraštva med Angleži in Francozi.

Predstava »Devica Orleanska« v slovenskem gledališču je bila prav dostojna. Gđ. Rückova razpolaga z vso vnajnostjo, katero pripisuje zgodovina Ivani d'Arc.

Tudi njen glas in organ »vox infantilis« je mil in prijeten. Gđ. Rückova je svojo veliko in naporno vlogo rešila jako častno, saj je besedilo izvrstno znala in lepo govorila, kar je pri takih dramah glavna stvar. Opetovano ploskanje si je docela zaslužila. Razun gđ. Rückove govori lepo g. Dobrovolný; z njegovim grofom Dunois, najsimpatičnejšo osebo v drami, smo bili izredno zadovoljni. Gosp. Deyl je kakor nalašč za klasične vloge; znal je dobro svojo vlogo in v ekstazi dosegel s svojim organom lep efekt. Gosp. Verovšek ni mogel ničesar napraviti iz svoje sicer male, a lepe vloge. Dobra je bila gospa Danilova kot Isabeau in prav ugajal je gosp. Boleška. Zadoščala sta ga. Lounska in gosp. Dragutinović. Sploh je igra v celoti lepo uspela.

A nekaj moramo vendar omeniti. Štedljivost do gotove meje je pri naših skromnih finančnih razmerah vse hvale vredna, a igro s štedenjem kvariti in puščati, da postanejo najveličastnejši momenti v igri komični, je neumestno. Sapienti sat! —

»Devica Orleanska« spada med najlepše točke slovenskega dramskega repertoarja, zato naj nihče ne zamudi, priti vsaj k — reprizi.

K položaju.

Obravnavanja Koerberja s Čehi in z Nemci radi sprave se nadaljuje. Ti razgovori imajo namen, doseči v nekaterih stvareh približanje, še predno se začne pravne konference. Izvrševalni odbor čeških drž. in dež. poslancev ima v nedeljo, 26. t. m. v Pragi iznova sejo, da se prerešeta predlogi Koerberja glede sprave. K tej seji pridejo tudi drugi češki poslanci. Spravne konference se bodo vršile šele v aprilu ali maju. »Deutschnationale Corr.« piše, da sprave gotovo ne dosežejo, a da brez sadu ne ostanejo, ker prinese vsaj v nekaterih točkah jasnost in približanje. Sicer pa baje od teh konferenc ni odvisna usoda parlamenta, glavna stvar ostane vendar nagodba z Ogrsko. Danes položaj za nagodbo ni docela neugoden, kajti niti Čehi niti Nemci proti njej ne bodo obstruirali. Vlada dobi na podlagi svojih spravnih predlogov večino. Proračun se dožene brez viharja in tudi druge — nacionalne — točke ne povzročijo posebne parlamentarne krize. Stranke se bodo moderirale, kajti strah pred razpustom parlamenta in pred absolutizmom tiči vsem v kosteh.

Iz vsenemškega tabora.

Schönerer je v svojem glasilu »Unverfälschte deut. Worte« oficialno naznanil, da je Wolf iz vsenemške zveze izključen, kakor je klub že 18. decem. 1901 sklenil za slučaj, da bi bil Wolf izvoljen iznova. Takrat je glasovalo proti Wolfu 15 članov. Ali so danes še tistega mnenja, je dvomljivo. Wolf dobiva namreč čestitke tudi od svojih bivših tovarišev, kar ne kaže, da je osamljen. »Ostdeut. Rundschau«, glasilu Wolfa, upa, da se razpor med Schönererjem in Wolfom zopet uglaadi ter da se sloga kluba zopet ustanovi. Tudi vsenemški volilci se že oglašajo z resolucijami, ki zahtevajo, naj se Wolf in Schönerer spravita. Dunajski zaupnik možje pa so sklenili Schönererju lahkavo zaupnico ter izjavili, da imajo le v Schönererja kot voditelja vsenemške stvari zaupanje. Bajé hoče dr. Bareuther radi nesloge v domačem taborju svoj mandat odložiti.

Goluchowski in Aehrenthal.

Te dni se je mnogo pisalo, da zunanji minister grof Goluchowski odstopi, in da stopi na njegovo mesto baron Lexa Aehrenthal, avstrijski poslanik v Peterburgu. »Vossische Ztg.« pa piše, da je Goluchowskega stališče docela trdno. »M. Allg. Ztg.« trdi, da je Aehrenthal inspiriral ruskega »Herolda«, ki je ostro napadel nemško politiko glede poljskega vprašanja. Nemški listi so zato padli po Aehrenthalu, a glasila Goluchowskega ga niso branila. Aehrenthal torej nemškim odločilnim krogom ni simpatičen ter jim je ljubši Goluchowski, ki vtika mirno vse v žep, kar se mu podtika iz Berlina. Aehrenthal ima velike zasluge za obstoj ruskavstrijske pogodbe glede Balkana, zato se na Dunaju želi, da Aehrenthal še nadalje ostane v Peterburgu. A tudi Goluchowski se še noče umakniti, zato so mu baje nemški napadi na Aehrenthala celo prav ljubi. Vsekakor je Aehrenthal določen, da igra kdaj še važno vlogo v avstro-ogrski politiki.

Vojna v Južni Afriki.

Iz Amsterdamu poročajo, da je bil holandski ministrski predsednik Kuyper v Londonu ter se prepričal, da Buri na neodvisnost ne smejo več misliti, in da morajo biti zadovoljni z avtonomijo. Baje so Buri v Bruslju za to, da se snide konferenca, ki določi sprejemljive mirovne pogoje. Iz Bruslja se tudi poroča, da imajo Buri še 60.000 pušk, veliko množino streljiva in provianta v skladiščih med rekama Olifant in Crocodile. Zato angleški listi pišejo, da je treba vsekakor uničiti ta skladišča. Iz Kolonije pa poročajo, da Krüger na mir ne misli, ter da se ni stavilo doslej še nikakih pogojev niti z burske niti z angleške strani. Vodilni burski krogi baje še niso izgubili nade, da končno Buri vendarle rešijo svojo neodvisnost. Trdi se celo, da utrujenost in naveličanost mej angleško vojsko narašča, ter da ima angleška vlada vedno večje finančialne težave. Vse to je v prilogu Burum. Dr. Krause, burski odvetnik, je bil te dni v Londonu obsojen na dve leti v ječo radi prigovarjanja k umoru Angležev.

Najnovejše politične vesti.

Terminski obrtni zakon. Poslanec dr. Ploj že ima baje tozadevni načrt izdelan ter ga predloži v posvetovanje takoj pri zetupnem sestanku državnega zbora. — Gospodska zbornica bo razpravljala v svoji prvi seji meseca februarja o zakonu glede kmetijskih zadrug. — Spravna pogajanja se pravzaprav ne prične pred velikonočnimi prazniki, dasi se bodo pač vršili razgovori o tem predmetu tudi med zasedanjem, ki se začne po najnovejših zadržilih 3. februarja t. l. — Katoliška univerza v Solnogradu. »Društvo za ustanovitev kat. vseučilišča« je imelo predvčerajšnjem svoj občni zbor, pri katerem se je povedalo, da so v pretečenem letu naberačili 193.000 K, a ves dosedaj nabrani denar presega eden milijon kron. Vendar se je pater Freund hudo razkačil, češ, da to še ne kaže nikake požrtvovalnosti za sveto stvar. Povsle je tudi do trditve, da goje državne univerze v Avstriji ateizem. Te dni so izdali od vseh avstrijskih škofov podpisani pastirski list zaradi ustanovitve kat. vseučilišča. — Vojna v Južni Afriki. Neustrašeni burski poveljnik Schiepers je bil dne 19. t. m. ustreljen. Proti Kruitingerju se začne preiskava prihodnji teden. Blizu Griquatowna so napadli Angleži burski tabor ter Bure pregnali. — »Spokorjenie« Kitajci so umorili v Nankizingu nekega francoskega misijonarja. Kakor se poroča iz Pekinga, bil je dne 15. t. m. »zopet« Tungfusiang usmrčen. To je že menda njegova — tretja smrt!

Dopisi.

Iz Spodnjih Brnikov. Odkar so minule občinske volitve in odkar je postal J. V. občinski svetovalec, nosi vedno bolj pokoncu glavo po izgledu žejnega Aleša, ki večkrat okrog misijonari in potrjuje kliko svoje vrste v svojih načelih, ki se glase: »Drži se tega, kar nese, sram pusti na stran; hudiča in ljudi se ne boj, naj govore, kar jim drago.« Pod tem in temi enakimi nazori se je naš občinski svetovalec J. V. začel pripraviti glede občinskega denarja in potov. Pri nas imamo soseskino zemljo, ki precej nese. Ta denar je več časa pobiral naš poštene občinski svetovalec, a o računu noče sedaj vedeti ničesar. »Za ta blatnega odbornika«, pravi, »ne bom!« No, saj to je že pokazal, ker že nad deset let se ni brigal niti za eno občinsko pot. »Fihpose« vam bo že Micka pisala, saj zna tudi »soldaške priife«, za drugo se ne menim. Zadnjič, ko se je šlo za občinski denar, je tulil v svoji hiši: »Klerikalcev nas ne boste zmagali, mi držimo z gospodi«. Neki znanec ga je brž zavrnil: »Sedaj držiš z gospodi, da ti ni treba šteti občinskega denarja«. Ko smo imeli cerkveno žegnanje, je bilo ravno nasprotno. Takrat je oznanil naš že vpkokojni župnik, naj oštirji vsaj sedaj v svetem letu opuste godbo; in kaj je storil ta naš poštene klerikalec? Rekel je: »Hudičev far naj le tam trobi, mi bomo pa plesali, da se bo kar kadilo«. Ko je prišel nalo njegov zavzvek Aleš, je še dostavil: »Eno polko greva še midva, da bo far bolj jezen; saj smo klerikalci«. In res se je plesalo dva dni in dve noči na račun teh dobrih in brumnih klerikalcev, a le zato, kakor je sam rekel, da je bil »far« bolj jezen. Tu kaj znajo ti naši hinavci. Koliko jim je mar vera in koliko spoštujejo dobre in brumne duhovnike, svedoči zgorajšnji zgled. Prekucuhe, kakor je cerkljanski Kos, te spoštujejo, pa saj gliha vkup štrih.

Iz Rečice. Klerikalno-konzumna ožlindrina sodrge iz Rečice je imela že pred par meseci volilni shod v Vratarjevi krčmi (kjer kaplan opolunoci v kuhinji brevir moli, ter z fajmoštrovo Lojzo in hčerjo oštirja poje tisto narodno: Po noči je prišel itd.), ter tam proglasila politično-zrelega Rajnekarja za župana, »derehterj« Zorka pa za obč. tajnika, ter to veselo vest zmagoslavno raztrobila v svet z dopisom iz gornje Sav. doline v »Našem Domu« št. 16. od 19. decembra 1901 med drugim rekoč: Vemo, da zdaj imamo obč. pisarja, kateri ni naš človek itd. Potem proti koncu: In mi bomo pri vsem streljanju na Rečici na ves glas

30. t. m. zaupili, da bo slišal ves svet, ker se nas bo gotovo oglasilo sto: jungovec ali liberalci ne bo tukaj zapovedoval in gospodaril ne bo! Torej na svidenje pri volitvah! — S tem smo torej zvedeli, da nam hočejo nesramni klerikalci našega dobrega krščanskega župana Prislana odvrediti ter na županski stol posaditi nevrnednega suroveža Rajnekarja, našega poštenega in prišjubljenega tajnika pa zamenjati s slabim šloštajem Zorkom. — To je nas napredne volilce silno razburilo. Tri dni pred volitvijo smo se organizirali, ter vkljub strašanski agitaciji in gonji po noči in po dnevu, teden za tednom, od strani kaplana, župnika, Zorka, Rajnekarja e tutti quanti v III. in II. volilnem razredu popolnoma zmagali s svojimi možmi. Ni pomagala prošnja ne grožnja, ne surovi napadi pred obč. hišo od strani kaplana in drugih enako surovih klerikalcev. Psovke: provoketi libe-ralci, soc. demokrati, jungovci in bogve kaj vse, niso rodile zaželenega sadu, pač pa ni dosti manjkalo, da ni dal sicer jako potrpežljivi gospod c. kr. politični nadkomisar kaplana zaradi surovega vedenja odgnati ali zapreti. Zmaga je bila pri naši t. j. napredni stranki, streljalo se je od naše strani in oglasilo se nas je več ko sto: politično-zreli Rajnekar nam županil ne bo. To zmago smo s par vrticami poveljali v »Narodu«, češ, da je narodna napredna stranka zmagala pri obč. volitvah ne Rečici. — To je sveda hinavskega župnika silno bolelo, začel je javkati, da ni dveh strank na Rečici, čeprav je to najprej »Naš Dom« razglasil. (Čemu pa je klerikalna stranka že par mesecev agitirala in v »Naš Dom« pisarila, če je samo ena stranka: lastne sence se menda vendar ni treba bati?! Op. stavca.), ter da je ta notica nesramna in še v tem smislu naprej. Sedaj bi župnik rad, da ni dveh strank, ko smo zmagali mi, kar nas je naprednih volilcev, ko bi zmagala stranka teme in nazadnjaštva, sveda potem bi on trobil po vseh glasilih, liberalci in jungovci so propadli. Ja Bauer, das ist was anderes. Spisal je tedaj neko izjavo proti tej notici in jo pustil o priliki volitve župana podpisati od vseh 18 voljenih odbornikov. Tam se bere, da so ti možje s prepričanjem in ponosom katoliško-narodni možje in da jih je 30. decembra volila ogromna večina katoliško-narodnih volilcev v obč. zastop na Rečici, ter da zavračajo poročilo v »Narodu« o zmagi napredne stranke kot ostudno laž. Nadalje se omenja, da nima isti predrznosiljivi in zaničevani dopisun od ogromne večine volilcev nobenega pooblastila razglašati, h kateri stranki da pripadajo voljeni odborniki itd. — Nobeden teh slavnih odbornikov si ni upal ugovarjati, vsi so podpisali izjavo, čeprav so bili pri volitvi 30. decembra psovani od ravno te strani kot liberalci in soc. demokrati, hudiči, brezsrarneži in, bogve, kaj še vse. Pozabili so na predrzno-ostudni napad v »Naš. Domu«, pozabili na potuhnjeno hinavsko postopanje onega istega župnika pred in pri volitvi obč. odbora, ter se slepo pokorili njegovi predrzni diktaturi. V zahvalo za slepo pokorščino je potem župnik volil 2 župana, da bi se nobeni stranki ne zameril. Ko je namreč pre-tuhtal, da bi le znala klerikalna stranka zmagati, je brzo volil tam daleč vun iz trga nekega nesposobnega, pač pa zagriženega konzumljana županom. Fej!!! — A vkljub temu je napredna stranka volila župana z 11 glasi, v tem ko je konzumnokatoliškonarodni kandidat dobil le 7 borih glasov z župnikovim, Praznikovim in Frankovim vred. Kandidat Rajnekar ni dobil nič glasov, zato mu pa tudi vino pri suhi »Vidri« ni dišalo ter jo je ves otožen pihpal domov.

Od nekega sicer klerikalnega, a jako izobraženega koncilijantnega gospoda smo ob izidu volitve dobili pismo, glaseče se: »Veseli me, da ste zmagali v Rečici katoliški liberalci, ter da so propadli nekrščanski klerikalci«. S tem nazivanjem se strinjamo tudi mi volilci, ki smo z ogromno večino zmagali nasprotnike. Samo ob sebi se umeje, da smo katoliki, katoliški naprednjaki, naša vera nam je čez vse, čez vse nam je pa tudi naprednjaštvo, kajti dandanes celi svet napreduje in moramo napredovati tudi mi; nazadnjaštvo nam je največji sovrag. Mi spoštujemo svojo vero

ter živimo po njej bolj, kakor naš župnik s kuharico in ostudnim kaplanom vred, spoštujemo visoko vse prave duhovnike, pač pa sovražimo klerikalno nasilstvo in gospodstvaželnost. Zato in le zato ste nas videli v tako ogromnem številu na volišču, ker se ne pustimo vladati od peščice zagriženih, ničvrednih klerikalcev, in zato smo zmage pijani priobčili kratko notico v »Narodu«, ki je povzročila toliko ogorčenosti v nasprotnem taboru in kakor se je izkazalo tudi pri naših od nas izvoljenih možeh. — Vidi se, da smo se motili, ter da možje, ki smo jih volili, ne zaslužijo povsem našega zaupanja. Bo pa drugič drugače.

Ne čudimo se raznim kameleonom, ki ne vedo kaj delajo, ter svojo barvo — če treba — vsak dan petkrat spremenijo, čudimo se najbolj nadučitelju J. Klemenčiču, da se boji biti izvoljen od napredne stranke, in da se je zapisal in podpisal s prepričanjem in ponosom klerikalni stranki. Nazadnjaštvo ne diči nikogar, najsi bo trgovec, gostilničar ali kmet, najmanj pa diči nazadnjaštvo ljudskega učitelja, ki bi že po svojem poklicu moral napreden biti. Kako nam hoče našo deco v svetku poučevati, če sam nazaduje; celi svetku poučev v napredek, le rečiškega nadučitelja je sram, za naprednega veljati. On bi pred 50. leti bil dober »Stiefelputzer«, za sedanje napredno dobo ne velja več. Tužna nam majka!

Čudimo se tudi sebi, kako nas vendar še more napredni duh navdajati, ko imamo take voditelje.

Gori omenjena sramotna izjava se je tiskala v »Slovenca«, »Slov. Gospodarju« in drugih klerikalnih cunjah.

Mi zavračamo to izjavo kot ostudno laž, kajti pri občinski volitvi na Rečici je zmagala ogromna večina volilcev, pripadajoča k napredni stranki, in če bo treba, dobimo takoj za to svojo trditev trideset podpisov od vseh volilcev.

Za pokarano nazadnjaštvo naše pomilovanje in zaničevanje!

(Sledi 18 podpisov.)

Izpred sodišča.

Pod predsedstvom deželno sodnega svetnika gospoda Hauffena vršilo se je danes, dne 21. t. m. več obravnava:

1. Gorenski »špasi«... Dne 15. decembra popoldne so šli fantje iz Godišča pri Stari Loki od »krščanskega nauka« domov. Pri tej priložnosti sta se 1. 1876 rojeni samski posestnik Janez Hafner, po domače »Tomažek«, že večkrat predkaznovan in njegov 20 let stari bratranec Peter Jugovic »rukala«, morda »za špas«. Sploh je bilo vse »iz špasa«... Jugovic je vzel iz špasa nož in Hafner je izprosil od jednega fantov tudi nož in iz samega špasa je sunil Hafner svojega bratranca smrtonosno v prsi... Zaradi tega malo čudnega gorenjskega špasa se je imel »Tomažek« danes zagovarjati. Po predlogu zagovornika dra. Počeka se obravnava na zaslišanje novih prič preloži.

2. Žganje je iz »konzuma«. 26 let stari kolarski mojster Franc Srša je sedel dne 27. oktobra pred svojo hišo v Dobu. Prišli so fantje, ki so »preje v konzumu špirit pili«. Ker so ti katoliški ljudje grozovito kleli in razgrajali, jih je hotel Srša spraviti iz svojega dvorišča in pri tem podaril 1. 1883 rojenemu miz. pom. Janezu Lončarju, po domače »Flekarjevemu«, dvoje prijaznih klofut. Za ti klofuti ga je isti sunil z nožem v hrbet in radi te njegove bojevitosti ga je obsodil sodni dvor na 6 mesecev težke ječe z enim postom in trdim ležiščem vsak mesec ter plačilo odškodnine. Živio katoliški konzum!

Čudovito ozdravljenje. Dne 16. t. m. stal je v Novem mestu pred sodiščem 59 letni berač Martin Zdražba z Iga. Zdražba je prisel k sodišču imel samo jedno roko, a pri majhni preiskavi našli so tudi drugo, skrito v rokavu. Zdražba je trdil, da je roka otrpnjena in da je ne more vzdigniti niti prstov stegniti. Tudi najmočnejši sodni sluga je to zaman poskušal, poklicani sodni zdravnik pa je zapletel Zdražbo v razgovor. Zdražba se je tako lagal, da je čisto pozabil, da ima otrpnjeno roko. Zdravnik ga je nenadoma prijel za roko in glej — pregibala se je in tudi iz prstov je izginil krč. Sodnik je potem Zdražbi prisodil 2 meseca ter iz-

rekel, da se Zdražba odda v prisilno delavnico, kjer bodo že skrbeli, da roka ne bo zopet otrpnela.

Poročilo o sobotnih obravnavah imamo toliko popraviti, da ni dobil radi volitev v bolniško blagajno toženi F. Levč 9 dni, temuč le 5 dni zapora.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 21. januarja.

— **Častnim članom** je izvolilo prostovoljno gasilno društvo v Šmartnem pri Litiji gosp. Viktorja Wurzbacha pl. Tannenberga in sicer v priznanje pre mnogih zaslug, ki si jih je pridobil za društvo.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes, v torek, se poje prvičkrat v sezoni po premoru petih sezon prelepa in obče priljubljena Verdijeva opera »Rigoletto«, katero je na novo uprizoril novoangaževani baritonist, gosp. Sig. Urich, ki poje tudi naslovno ulogo. Uloga Gilde je dvakrat zasedena. Danes jo poje gđ. Ševčikova. Pela pa jo bo tudi gđ. Nožmi. Vojvoda mantovskega poje g. Olszewski, Magdaleno gđ. Romanova in razbojnika Sparafucilo g. Vašiček. V petek se opera ponovi. V nedeljo zvečer se ponovi Schillerjeva klasična žalogra »Devica Orleanska«.

— **Koncert čeških filharmonikov iz Prage.** Sinoči smo imeli v »Narodnem domu« izreden umetniški užitek, koncert čeških filharmonikov pod genijalnim vodstvom dirigenta g. Čelanskoga. Dvorana je bila skoraj polna in je občinstvo z največjim oduševljenjem odlikovalo orkester po vsaki briljantno izvajani točki. Daljše poročilo smo morali odložiti za jutrišnje število.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je za preteklo leto prodano platno našega družbinega imena izročil gospod Urban Zupanec (tvrška Skabrne) 400 kron. Glede na ta izdatni prispevek Vas vabimo, Slovenci, da se oblečete s tem platnom: ker ono oblači potem tudi še našo deco na slovenskih jezikovnih mejah. To platno daje torej dvojno obleko.

— **Zvonovi v Predosljih** sicer tudi prav lepo pojo, toda, kakor je razvideti iz »Gorenjca«, vabijo ne samo k pobožnosti, nego tudi k prav materijalističnemu razmišljanju. Ne gre jim v glavo, da se ni za zvonove več nabralo, kakor so isti v resnici veljali, kajti, naj računajo kakor hočejo, račun kaže, da bi moralo biti več denarja, kakor se ga je zbralo. Pri tem razmišljanju so naleteli tudi na čudno nasprotje, da so morali namreč zvonove sami kupiti, za zvonjenje pa morejo posebej plačevati. Svita se jim, da bi se to, kar plačujejo za zvonjenje, moralo porabiti izključno za zvonove, za popravo starih in nabavo novih zvonov. . . . Ej, možje krščanski, nikarte preveč razmišljati, sicer utegneta priti do spoznanja, da se Vam krivica godi, in s tem bi postali že liberalci in brezverci in Vaša duša bi bila v nevarnosti. Prava vernost se na Kranjskem ravno s tem izkazuje, da se brez razmišljanja vse plača, kar »Gaspud« zahtevajo, in da se nikdar ne vpraša, kaj je z denarjem in kam pride.

— **Vihar na Gorenjskem.** Iz Mojstrane se nam poroča, da je bil na Gorenjskem od 16. na 17. t. m. strahovit veter, ki je zlasti v Radovni povzročil veliko škodo. Podrl je mnogo dreves in raztrgal jako mnogo streh, kmetu Pesnjaku je hišo kar odkril. Pri tovarni v Mojstrani je jedno streho popolnoma razdejal, tako da je samo tukaj 300 K škoda. V Radovni je veter ponesel deske po več sto korakov daleč od hiš. Cela škoda je precej znatna.

— **Mejnarodna panorama.** Prav posebno krasen pogled in izborni vžitek nam nudi tatedenska razstava Moskvé. Vse polno ljudi vrvi in drvi po moskovskih ulicah, povsod blišča in sijaja, da se oko ne more nasititi dovolj pogleda na te veličastne prizore. Tukaj upamo, nam ni treba izgubljati besed, s katerimi bi izpodbujali k posetu tatedenske razstave v panorami, Slovana vleče in miče, spoznati nekaj dogodkov in prizorov iz življenja velikega carja in njegovih podložnih mužikov — in to lahko zagleda v

tatedenski panorami. Torej — naj ga ni Ljubljancina, ki bi ne šel ta teden v panoramo.

— **V Ameriko** se je včeraj zvečer odpeljalo z južnega kolodvora 70 oseb. Mej temi so se bili tudi trije fantje, ki so hoteli pobegniti v Ameriko, da bi se odtegnili vojaški dolžnosti. Mestna policija je fante vjela in jih dala v zapor.

— **Neusmiljen oče.** Strugar M. M., stanujoč v delavskih hišah, je svojega sina s palico tako pretopal, da še sin vstati ne more.

— **Aretovanje.** Policija je zaprla nekega postopača z Laškega, ki je imel pri sebi vse priprave za ponarejenje pečatov.

— **Tatvina.** Starinarju Puhkotu na Sv. Jakoba nabrežju je v soboto zvečer vkradel dosedaj neznan tat iz prodajalnice denarnico s 180 kronami.

— **Tihotapstvo.** Neki tukajšnji trgovec je v petrolejskih sodih utihotapljal špirit v mesto, da mu ni bilo treba plačati daca. Utihotapil je več sodčkov špirita. Danes so mu prišli na sled.

— **Izgubljenje reči.** Na potu iz Šiške v Ljubljano je bil včeraj popoldne izgubljen zlat prstan z belim kamnom in vrezanim imenom in datumom. Prstan naj se odda na magistratu.

— **Opozorjamo** na lične nove koledarje tvrdke Fran Čuden.

— **Najnovejše novice.** Razletel se kotel. K včerajšnjemu poročilu o nezgodi v Manresi se dostavlja, da se je valed eksplodirje kotla v predilnici porušila tudi skoraj cela vas Puente del Villamara. Iz porušene tovarne so izrekli dosedaj 16 strašno razmesarjenih trupel. — K protestantizmu je pristopil podžupan v Opavi dr. Krommer s celo svojo rodbino. — Obsojena otroška mučiteljica. Porotno sodišče v Beuthenu na Pruskem je obsodilo delavko Nežo Bertala, ki je teptala svojega 3letnega stričnika zaradi ubitega lonca tako dolgo z nogami, da je umrl, v 6letno ječo. — Don Jayme, 31letni sin don Karla, umira v Madridu. Pred tednom je ponesrečil pri vožnji z avtomobilom. — Tovorni vlak v plamenu. Blizu postaje Trautmannsdorf ogrske državne železnice se je zlomila včeraj os pod petrolejskim kotlom, voz se je zvrnil, a petrolej izlil in užgal. Takoj je bil celi vlak v plamenu. Več zaviračev se je nevarno opeklo. Škoda je ogromna. — Boj orožnikov z roparji. Pri Civitavechia so se zgrabili predvčerajšnjem orožniki z zloglasno roparsko družbo Marianijevo. Roparski glavar in dva njegova sodruga so obležali mrtvi, dva orožnika staranjena. — Plin je zadušil v Obermoschelnu blizu Kaiserslauterna ženo trgovca Schmidta, njene štiri otroke in deklo. Gospodarja so zaprli, ker je na sumu, da je nalašč zakrivil zastrupljenje. — Še ena nesreča v predilnici. V Belfastu se je podrla včeraj v Smiethfeldovi predilnici stranska stena, vsled česar sta se zrušili dve nadstropji. Zasulo je mnogo delavcev in delavk. Dosedaj so izrekli deset mrtvih.

— **Iz slovenskega sveta.** Drugega januarja t. l. so ustanovili istrski Hrvatje v Pazinu novo politično društvo. — Francoski minister za uk in bogočastje je imenoval slavnega hrvatskega arheologa Frana Buriča v Splitu za »Officier d'Academie«. — Carica mati je poslala 20.000 rubljev srbskemu društvu rudečega križa. — Vdova ministra Zemialkowskega je poslala Bilinskemu, guvernerju avstro-ogrskе banke, 20.000 kron za utemeljenje poljske ljudske šole na Dunaju. — Slavná pisateljica in pesnica poljska Marija Konopnicka je izdala ravnokar nov zvezek pesmij »Italija«, v kojem opeva prirodne krasote Italije ter v prekrasnih, zvönkih stihih razodeva nam, kake vznesene vtise so napravila na njeno pesniško dušo umetniška dela starih laških umetnikov slikarjev. — V Petrogradu je izšel 8. zvezek pri povesti in črtici A. Čehova. Pisatelj je v kratkem času zaslovel po vsem svetu, kajti jako spretno in duhovito zna slikati ruske tipe.

— **Papežev prelat — slepar.** Pri sodišču v Chateauroux na Francoskem se je pričela pretečni teden obravnava zoper 72letnega monsignora abeja Petra Guerina, ki je tudi papežev prelat itd. »Bogoslužni« gospod je obtožen nezve-

stobe in sleparstva. Računajoč na svoj božji poklic in njegov vpliv, je ogoljufal verne svoje oboževalce za nezmerne svote. Napovedal je izdavanje velikega leksikona ter si dal na subskripcije izplačevati blizo enajst tisoč lepe svote, dasi na izdajo niti mislil ni. Potem je zopet pobiral akcije za »izpiranje zlata«, za razne rudnike, za rimsko panoramo itd. Kupil si je tudi posestvo za 3000 frankov, da bi imel več kredita, a dolgovi so ga nabrali nanj 4.447.000 frankov. Kdor zna, pa zna. O obsodbi še spregovorimo.

Društva.

— **Pevski večer s plesom** priredi pevski zbor »Glasbene Matice« prihodnjo soboto, dne 25. januarja, v veliki dvorani »Narodnega doma«. Od 8. do 10. ure bo koncert s pevskimi in godbenimi točkami, nato ples. Ves pevski večer bo imeti značaj neprisliljene zabave v širnem krogu glasoljubivega občinstva brez vsake napetosti. Baš zaradi tega so tudi vsi dosednji taki pevski večeri tako imenitno uspeli, da so se v obče prištevali med najznamenitejše predpustne zabave.

— **Maskarada v začaranem gozdu**, kojo priredi »Slavec« na Svečnico v »Narodnem domu«, bode za ljubljansko občinstvo izredno zanimiv pojav v dekoracijskem žanru predpustnih maskarad. Dosedanjo »papirno« dekoracijo je društvo opustilo ter se povrnilo k naravi. Odbor je z vso marljivostjo in pozornostjo to težavno delo započel ter vse potrebno ukrenil, da omogoči slav. občinstvu sprehod in zabavo tudi pozimi v pravem pristnom gozdu. Vse podrobnosti v dekoraciji, skupinah itd. priobčimo še ta teden, ko nam dojdejo natančnejša pojasnila. Prišlo pa smo imeli ogledati si res lepa vabila iz tiskarne A. Slatner v Kamniku ter okusne lepake iz »Narodne Tiskarne« v Ljubljani, oboje povsem v smislu naslova maskarade.

— **Slovensko trgovsko društvo, »Merkur«** bo imelo v nedeljo, dne 26. januarja t. l. ob 2. uri popoldne v društvenih prostorih v »Narodnem domu« (pritliče na levo) svoj drugi redni občni zbor. Na dnevnem redu je nagovor predsedstva, potem poročilo tajnika in blagajnika, volitev odbora, volitev revizorja ter slučajnosti. Po pravilih voli občni zbor predsednika, podpredsednika in predsednika društvenega sodišča: dalje pa še 18 odbornikov, in sicer izmed rednih členov: 5 iz vrste samostalnih trgovcev, 10 iz vrste nastavljenecv in izmed podpornih členov 3. Glede na važnost društva se pričakuje mnogobrojne udeležbe členov in drugih, ki se zanimajo za to društvo.

— **Slovensko pevsko društvo, »Lipa«** priredi v soboto, dne 1. svezana t. l. veselico s plesom v gostilni g. Poljšaka, Martinova cesta št. 32. Vspored: petje, ples, srečolov, šaljiva pošta in drugo. Vstopnina za osebo 30 h. Začetek ob 8. uri zvečer.

— **Bralno društvo v Gor. Logatcu** priredi dne 1. svezana t. l. plesni venček v gornjih prostorih Trčeljeve gostilne. Prebitek je namenjen skladu za Prešernov spomenik v Ljubljani.

— **Zagorski pevski klub** priredi koncert in zabavni večer s plesom, in sicer dne 26. t. m. Veselica, pri kateri bo sodeloval zagorski orkester pod vodstvom g. L. Habata, se vrši v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi.** P. n. prijatelji »podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi« uljudno prosimo, naj pošiljajo svoje denarne doneske na adresu društvenega blagajnika: »I. U. dr. I. Ettel št. 1. z Hvozdomilu, advokát, Praha-Vinohrady, Palackého třída 8«, dopise na predsednika Fr. Tomšič, nadinženér, Praha Spálená ul. 24., — ker imamo sitnosti s poštnimi uradi, ako so pošiljatelj adresirane pod naslovom samega društva. Ob enem pa prosimo zopet vse rodoljube in prijatelje slovenskega dijaštva za izdatno podporo. — V Pragi, 20. januarja 1902. — Fran Tomšič, predsednik. Josip Germ, tajnik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Jesenice na Savi 21. januarja, »Nepremagljiva« klerikalna trdnjava občina Velika Dolina se je sijajno porušila.

Dunaj 21. januarja. V ministristvu je nastala kriza, ki pa najbrž, kakor se je izrazil neki poslanec, ne preživi večernih listov. Finančni minister Böhm-Bawerk hoče odstopiti, a si bo skoraj gotovo še danes premislil. Vzrok temu je današnja seja proračunskega odseka. Na razpravo so prišle mitnice. To je zadeva, ki ima za kmeta velik po-

men, zato se bili tudi odsotni nekateri kmetski poslanci. Imena odsotnih »Slovenec« gotovo ne pove. Pri ti točki je poročevalec Schraffl predlagal, naj se dovoli samo za pol leta, ker čez pol leta da bodo mitnice že odpravljene, finančni minister se je izrekel proti temu in izjavil, da bi sprejetje Schrafflovega predloga smatral za nezaupnico. Vnela se je ostra debata. Dr. Kramář je ministru očital, da je odseku nastavljen revolver na prsi, in da uganja politiko izsiljevanja. Načelnik Kathrein je videl, da bo Schrafflov predlog sprejet in je radi tega sejo za tri ure pretrgal.

Dunaj 21. januarja. Listi poročajo, da je nadvojvoda Fran Ferdinand d'Este napram nekemu ministru se izrekel za uvedenje nemškega državnega jezika. Dejal je neki, da mora administracija biti jednotna in isto tako, da mora v armadi veljati nemški jezik, zato da imajo prizadevanja za uvedenje nemškega državnega jezika vse njegove simpatije in bo on ta prizadevanja podpiral kolikor bo mogoče. Konstatirati treba, da resničnost tega poročila še ni potrjena. Nemški listi so te izjave silno veseli.

Berolin 21. januarja. Govorice, da je bil kancelar grof Bülow pozvan, naj odstopi, so sicer neresnične, istina pa je, da je cesar jako nezadovoljen z njegovim govorom zoper Chamberlaina in odredil, da Bülow ne sme več reagirati glede Chamberlainu očitanege žaljenja nemške armade.

Bruselj 21. januarja. Poskus nizozemskega ministrskega predsednika, posredovati mej Buri in Angleži, je ponesrečil. Buri so vse ponudbe odklonili, zlasti ker je Kitchener dal burskega zapovednika Scheepersa ustreliti. Čuje se, da odredi Botha zaradi Scheepersa krvavo maščevanje.

London 21. januarja. Chamberlain je imel v parlamentu velik govor o Burih. Rekel je, da se mora vojna brez pardona nadaljevati, ker to, kar je Kitchener ponudil Burom, je maksimum, kar hoče Angleška koncedirati.

Narodno gospodarstvo.

Kranjska obrtna družba.

Odkar je umrl baron Born tej družbi pristopil in se je zgradila velika tovarna na Savi pri Jesenicah, se je družbina kupčija močno razvila in bi se bila tudi še bolj razširila, da ni bilo ovire v železarskem kartelu.

Ko se je kartel razbil in so se začela pogajanja zaradi njega obnovitve, je družba stavila razne pogoje, ki naj jej omogočijo, da razvije večjo delavnost, a naletela je na odpor, velika podjetja bi najraje vse sama požrla. Praški sindikat, v katerem je združenih šest največjih podjetij, se zoperstavlja zahtevam kranjske obrtne družbe, vsled katerih zahtev bi družba mogla svoja podjetja razširiti in bi bilo torej več zaslužka v deželi. Zahteve kranjske industrijalne družbe in zahteve firme Albert Hahn v Boguminu so jedina ovira, da se kartel še ni obnovil, dočim se je praški sindikat z ogrskim podjetjem v Rima Muranyi že sporazumel.

Sedaj še tečejo pogajanja s kranjsko obrtno družbo, vendar razširja o njih praški sindikat jako pesimistične vesti ter namigava, da pride do boja s kranjsko obrtno družbo.

»Deutsche Wochenschrift« poroča, da praški sindikat na kranjsko obrtno družbo spadajoče produkcijske svote na noben način noče zvišati, nego da hoče družbo podpirati pri eksportu čez Trst, ali pa celo podjetje kupiti, v katerem slučaju pa se savska tovarna ne razširi, kakor projektira družba, in se tudi opusti uporaba Radovne. Če družba ne sprejme ne jedne ne druge alternative, potem začno kartelirana podjetja proti njej konkurenčni boj. »Deutsche Wochenschrift« je mnenja, da se obrtna družba ne spusti v boj, ker ga dlje časa ne bi mogla prenašati, in da bo torej pred praškim sindikatom morala kapitulirati.

To postopanje praškega sindikata je na veliko škodo kranjski industriji. Če se družbi v slučaju obnovitve kartela ne prizna večja produkcijska kvota, pač ne bo mogla svoje tovarne razširiti, kakor je v interesu prebivalstva in dežele želeži, če pa proda svojo tovarno praškemu sindikatu, potem se je bati, da se produkcija na Savi reducirja ali celo popolnoma ustavi, kar bi bilo velikanska škoda za celo deželo, zlasti pa za Gorenjsko.

Glasom »Deutsche Wochenschrift« se cela zadeva odloči še do dne 30. t. m.

Vse je poplavljeno

s hvaljenimi sdravili za jatične in bojne na vratu; nobeno zdravilo pa ni boljše, kakor „Pectora“. Velikanski uspehi tega zdravila pri obolenju pljuč, vratu in splošnih sopilnih organov izpričujejo sledeča pisma. (Javirniki so vsakomur na vpogled.) Piše se nam namreč:

Gospa Justina svetovalka M. B. v W. S tem vas prosim uljudno, da mi s prvo pošto pošljete po poštne povzetju 15 zavitkov „Pectora“. Vselej jako dobro deluje in vpliva.

Gospod F. S. v D. Pošljite mi, prosim, za vse slučaje 20 zavitkov vašega čaja. Že po 3. zavitku smo zaznali velikanaki in prečudni učinek, in upamo, da vas bomo mogli tukaj dobro priporočiti.

Gospod pastor A. S. v B. Pišem vam z velikim veseljem, da je vaš čaj pri neki 3 leta na pljučah bolni 30letni ženski osebi izvrstno pomagala. Ista se ne more dovolj zahvaliti.

Pošljite, prosim, prospekt, navodilo in 5 zavitkov po poštne povzetju za nekega starejšega moža zopet na moj naslov.

Ch. N., diakonisa v B. Pošljite mi, prosim, s prvo pošto v tretjič „Pectora“. Mlademu dekletcu se je jako zboljšalo. Dosegla bi rada popolnega ozdravljenja, zato prosim za tretjo pošiljatev. Dekle samo misli, da ni več treba. Bog nam je podaril v tem zdravilu „Pectora“ izborna darilo.

Da dobite pristen „Pectora“, je treba naročiti istega edino pri „Diana-lekarni“ v Budimpešti. Karoly Körut 5, katera istega razpošilja v zavitkih po 2 kroni. (108)

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 58.

Dr. pr. 1167.

V torek, 21. januarja 1902.

Gostovanje gđ. Mařenke Ševčíkové, bivše primadone slov. opere in g. Sig. Uricha, bari-tonista iz Berlina.

Prvič v sezoni:

Rigoletto.

Opera v treh dejanjih s predigro. Po V. Hugovi drami „Le poi s' amuse“ spisaj F. M. Piave. Poslovenil A. Funtek. Uglasbil G. Verdi. Kapelnik Bog. Tomaš. Režiser Sig. Urich.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 8. uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. in kr. pih. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v petek, 24. januarja 1902.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 14. januarja: Fran Habjan, kovačev sin, 3 mes., Opekarska cesta št. 33, življenske slabosti. — Lucija Narobe, hlapčeva hči, 13 mes., Marija Terezije cesta št. 5, vnetje sop. organov.

Dne 15. januarja: Ivan Keršič, delavčev sin, 13 mes., Jenkove ulice št. 7, vnetje sop. organov. — Mirko Einspieler, sodnijskega svetnika sin, 6 mes., Strelške ulice št. 18, božjast.

Dne 17. januarja: Jožef Vizjan, knjigovodja, 30 let, Radeckega cesta št. 11, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 8. januarja: Marija Gačnik, gostija, 73 let, bula. — Jera Seliškar, gostija, 83 let, ostarelost.

Dne 10. januarja: Ivan Miklavc, posestnik, 43 let, pljučnica.

Dne 12. januarja: Apolonija Arko, gostija, 77 let, ostarelost.

Dne 13. januarja: Marija Merkun, posest-nikova žena, 31 let, nesrečen porod.

Dne 14. januarja: Marija Orehek, gostija, 71 let, srčna hiba. — Avgust Hubert, urar, 44 let, jetika.

Dne 15. januarja: Nikolaj Eršen, gostič, 70 let, naduha.

Dne 16. januarja: Fran Majdič, dninar, 20 let, vnetje možganske mreže.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 806,2 m. Srednji zračni tlak 736,6 mm.

Jan.	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C	Vetrovi	Nebo	Močra v urah
20.	9. zvečer	744,1	- 0,7	brezvetr.	jasno	
21.	7. zjutraj	742,1	- 0,8	sl. svzhod	megla	
	2. popol.	741,0	5,4	sr. svzh.	sk. obláč.	0,0 mm.

Srednja včerašnja temperatura 16°, nor-male: -2,3°.

Dunajska borza

dne 21. januarja 1902.

Skupni državni dolg v notah	100,85
Skupni državni dolg v srebru	100,70
Avstrijska zlata renta	120,45
Avstrijska krona renta 4%	97,50
Ogrska zlata renta 4%	119,85
Ogrska krona renta 4%	98,--
Avstro-ogrsko bančne delnice	1605,--
Kreditne delnice	651,75
London vista	239,22 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,20
20 mark	23,44
20 frankov	19,02
Italijanski bankovci	93,25
C. kr. cekini	11,30

Štev. 48.055.

(129-3)

Ustanova za gimnazijalce.

Od prvega semestra tekočega šol-skega leta naprej ste izpraznjeni dve mesti Jernej Sallocherjeve di-jaske ustanove po 100 kron na leto.

Pravico do te ustanove imajo dijaki na ljubljanskih gimnazijah, ki so na Kranj-skem rojeni, ubogi, pridni in pa lepega vedenja.

Prošnje za podelitev teh ustanovnih mest morajo biti opremljene s krstnim listom, z ubožnim listom ter s šolskim spričevalom zadnjega semestra in jih je vložiti do konca tega meseca pri pristojnem šolskem ravnateljstvu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dne 3. januarja 1902.

POZOR!

Jaz nižje podpisani naznanjam, da nisem nikakor identičen z nekim Jožetom Umekom iz Krakovega, kateri preklicuje javno v »Slov. Narod« dne 18. t. m.

Jože Umek

gajzlovnikar in posestnik v Ljubljani, Stari trg št. 10. (191)

Mlad

trgovski pomočnik

izurjen v špecerijski, galanterijski in ma-nufakturni stroki, želi premeniti svojo službo. Vstopi lahko takoj. (189-1)

Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so zaradi svoje lepe oprave in nepokončljive trpežnosti izvrstno pripravi za rabo v rodbinah, pri obrtih, kakor tudi pri vsakovrstnih kvač-karijah. — Pouk brezplačen. — Stroji se dobijo v ednemesečno poskušnjo. Jamstvo 10 let.

Zaloga Pfaffovih šivalnih strojev v Ljubljani, Sv. Jakoba trg F. TSCHINKEL.

(170-1)

Najcenejša popravila šivalnih strojev vseh sistemov, kakor tudi biciklov.

Čatiti gg. ženini in neveste!

Največja izbira lepih zaročnih in po-ročnih prstanov, ur, veržic, uhanov in brošk najnovejše vrste.

Namizna oprava (Besteck), svečniki itd.

Veliki novi ceniki s koledarjem gratis in franko.

Uljudno vabim in se priporočam

(114-4)

Fran Čuden

urar, trgovina z zlatnino, srebrnino, šivalnimi stroji in bicikli v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Od 20. do 31. januarja 1902

se bodo radi pozne sezone prodajali

ostanki zimskega blaga

in sicer:

ostanki blaga za gospode . . . od 60 kr. naprej
ostanki blaga za dame . . . „ 18 „ „
ostanki modnih barhentov . . . „ 16 „ „
hlačevina v ostankih, (dvojno široka) „ 38 „ „

in še več sto ostankov drugega blaga

* za čuda nizko ceno. *

Mej temi ostanki je najfinejše volneno, bombažovo in svileni blago.

Prodaja ostankov

traja samo do 31. januarja, in naj nihče ne za-mudi te ugodne prilike. (174-2)

Konrad Schumi

tvrdka modnega blaga

„Pri novi tovarni“

Ljubljana, Prešernove ulice št. 1.

Prodaja se prav po nizki ceni pribl. 1000 steklenic za pivo

s še dobro ohranjenimi zaboji. (190-1)

Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

(1912-40)

Šte. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomest, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Anns, Solnograd, čez Klein-Keiffing v Steyr, v Lince na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomest, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pon-tabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomest, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob je-zeru, Inomest, Bregenc, Carik, Geneve, Pariz, čez Klein-Keiffing v Steyr, Lince, Budejovce, Plzen, Ma-rijine vare, Heb, Franzova varo, Karlova varo, Praga, (direktni voz I. in II. razreda), Lipake, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri sveder osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomest, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Koberje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak s Du-najja via Amstetten, Monakovega, Inomesta, Franzens-festa, Solnograda, Lince, Steyra, Anns, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak iz Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijskih varov, Plzena, Praga, (direktni vozovi I in II. razreda), Budejovce, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curika, Bregence, Inomesta, Št. Mo-horja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak iz Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomesta, Franzensfeste, Pon-tabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak iz Du-najja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Praga iz Novega mesta in Koberja. Osebni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10 uri 35 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 45 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Bukov in jelšev les

kupuje (158-2)

G. TÖNNIES v Ljubljani.

• Spretna •

poštna in brzojavna upraviteljica

želi primerne stopnje.

Oglasila pod I. G. na upravništvo »Slov. Naroda«. (177-3)

Spreten, trgovsko izobražen

mlad mož

• išče službe •

pri kakem bančnem zavodu (menjalnici) ali ve-likem trgovskem podjetju kot knjigovodja, saldo-komptist (računovodja), korespondent v nemškem in hrvatskem jeziku, ali kot vodja v kako pisarno.

Ponudbe naj se oddajo pod »Zanesljiva moč“ upravništvu »Slov. Naroda«. (156-2)

Kot

blagajnik ali magaciner

išče službe bivši trgovec, vseskozi po-štenega predživiljenja, ki založi tudi po-trebno varščino.

Cenjene ponudbe določijo naj se pod »F.« upravništvu tega lista, katero daje tudi daljno pojasnilo. (138-5)

Pojasnilo.

Na podlagi koncesije in odloka c. kr. okrajnega glavarstva v Radovljici z dne 21. avgusta 1899. l. št. 12535, imam javno koncesijonirano tehtnico, katera je bila vedno v pravem času cementirana ter sem bil kot imejitelj svoje tehtnice pri c. kr. okr. sodišču v Radovljici zaprišežen, obstojiti toraj v Radovljiškem okraju dve javni kon-cesijonirani tehtnici.

V Lescah, 15. januarja 1902.

Ivan Legat.

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom

razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatnin

Mest (Brüx) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka . . . gld. 3-75

Prava srebrna remontoarka . . . „ 5-80

Prava srebrna verižica . . . „ 1-20

Nikelnasti budilec . . . „ 1-95

Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima

zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in

tisoč priznanih pism. (2768-11)

Illustrirani katalog zaslon in poštnine pristo.

